

Ho va pressentir tan bon punt va descloure les parpelles per acabar de tornar al món de la consciència. Ho va notar en el faig de rajos solars que entrava esmunyint-se per un lateral del cortinatge de la finestra amb una intensitat i una brillantor extraordinàries, singularment auríferes, i en el si del qual les llevíssimes volves de pols semblava que dansessin a l'eteri compàs d'un cerimoniós vals. Ho va percebre també en la calma vellutada i tuïtiva del silenci de la seva cambra, un silenci que sovint arribava a sentir ingrat, lúgubre i, de vegades, fins i tot inquietantment esquerp. I, en fi, va inferir que començava una jornada ben distinta, un dia molt especial, de l'insòlit sabor que li embargava la boca, que no era cap dels habituals, i sempre repelosos, d'aquelles hores: ni el biliós, ni l'agre, ni l'enrancit, ni el fermentatiu, ni el medicamentós, sinó un de particularment grat i reconfortant, de pura essència casolana i que, per algun recòndit vincle entre sentiment i memòria, se li feia d'una amorosívola intimitat: el de la molla tendra del pa de comí.

I que fos precisament un deix tan específic, i recuperat dels paratges més antics del record, el que se li havia envescat al paladar en aquell intrigant deixondiment, no semblava que tingués cap explicació raonable. Feia anys i panys que no tastava el pa de comí. Salvada la mai no descartable possibilitat d'un episodi extraviat en la boira de l'oblit, hauria gosat assegurar que aquell sabor era patrimoni únic de les primeries de la seva infantesa, encara a l'entranyable univers del poble; una memòria tan llunyana que el temps ja n'havia desnonat els detalls, i de la qual les imatges que hi subsistien eren tan sols d'entorns, d'ambients, i escassament definides, com traçades amb tènues i difuses pinzellades d'una aigualida aquarel·la. I si bé se li havia conservat, dins la nebulositat acolorida —tenyida d'un balsàmic blau anyil— d'aquella remembrança, la vivor essencial d'algunes olors: l'ambrosíaca dels préssecs acabats de collir, l'acre dels fems del bestiar, l'empolsinada i xardorosa de l'era durant la batuda..., aquella conservació a penes s'havia donat pel que feia als sabors, que no solia ser capaç de rememorar si no era amb l'ajut material d'una menjada. Tanmateix, sorprenentment i inexplicablement, aquell matí la remota sapidesa de la molla tendra del pa de comí li envaïa, imperiosa, el gust.

I sense que l'índole enigmàtica de la circumstància pogués contrarestar la sensació d'encuriosida complaença que l'anava xopant, es va aixecar del llit, i en fer, descalç, el pas que travessava la banda intrusa de rutilant llum solar, va parar esment —en una abstracció momentània d'una palmària puerilitat— que desbaratava la coreografia del polsim, ramassant-ne una munió de ballarins, però que el desgavell ocasionat era extremadament fugaç, ja que qualsevol dansaire desplaçat anava essent, a l'instant, en refer-se la resplendor, substituït per un altre d'idèntica aparença i destresa, i aquell fútil fenomen de la física, en què en qualsevol altra ocasió no s'hauria fixat en absolut,

aleshores, segurament per una cabriola d'un magí en especial estat d'excitació, a més d'ullprendre'l, li va entendre el cor. I, commogut, va ficar els peus a les sabatilles folrades d'una llana més dolça al tacte aquell dia, i més mollenca, i més càlida.

Encarat ja al mirall de la cambra de bany, el caràcter portentós de la jornada se seguia evidenciant. Els cabells no apareixien —o almenys els seus ulls ja no en tenien aquesta visió— amb el deplorable aspecte habitual en acabar de llevar-se: greixosos, aixafats, revelant clapes de pell esblanqueïda d'aspecte malaltís, amb rebels focalls aquí i allà com cues enllardissades de diminuts paons negrems, i amb solcs irregulars estrafent llits de rierols secs de ribes seuoses, sinó que se li presentaven solts, vigorosos, amb el brill just per palesar salut i condícia, i aïrosament esvalotats. Va mostrar, llavors, al seu doble de l'espill la part frontal de la dentadura com si parodiés un ca irritat i —oidà!— ni una màcula grisosa, ni un rastre groguenc, ni un indicatiu de càries no va ser capaç de veure en cap de les peces, blanques i impecables. Embadocat, va procedir, de forma gairebé maquinal, a raspallar-les amb curosa energia i, un cop esbandides, el mentol del dentífric es va tornar a retre, immediatament, al sabor senyorejant que semblava que guardava la clau d'aquell enfilall de prodigis, d'aquella inescrutable evolució cap a una nova i plaent realitat: a molla tendra de pa de comí.

A mesura que se succeïen les insòlites manifestacions, tant el cos com l'ànima —o el que sigui això altre que se sent sense percebre's—, amb una parsimoniosa però progressiva aquiescència a la situació, se li anaven amarant d'una congratulació plàcida, antitètica a l'eufòria, però consubstancial al benestar. I, sota l'aigua tèbia de la dutxa, s'admirava que ja no trobés que li pengessin flàccids els pectorals cinquantenaris de pell peluda canusida, ni detectés cap mena de tremolor gelatinosa a la panxa i els seus sacsons laterals quan els friccionava amb l'esponja ensabonada, ni notés les natges reblanides i xuclades com caricatures de mamelles de meretriu decrepita. I el corprenia la inaudita impressió —tan espantosa com falaguera— que aquelles carns ja caduques havien recuperat, si no l'enteresa dels vint anys, sí l'aparença encara orgullosa dels trenta, abans que les abatés la despietat del temps conxorxada amb el sedentarisme i la dissipació del seu portador.

Es va afaitar sense notar que l'incomodés ni el més lleu avís d'irritació cutània i, en lliurar-se després a les vivificants amabilitats de l'assortiment cosmètic acostumat (massatge facial, desodorant, colònia...), va sentir més fresques les sensacions, més fragants les aromes i més agraïda la pell. Tot era extraordinari i positiu, aquell dia; tot millor, reviscolat, favorable i harmònic. I, per afegiment, un porfidiós xiuxiueig premonitori l'avisava que aquell màgic inici de jornada era tan sols l'obertura d'una nova composició existencial, el preludi d'una variació devers un estat excels i tal vegada definitiu.

Va arrancar de soca-rel el brot d'intenció d'analitzar el fenomen. Escèptic pirrònic convençut de la impossibilitat de fer certs esbrinaments, va decidir abandonar-se ja del tot a la inefable bonança de la conjuntura i deixar per als prebostos de l'Olimp la

comprensió dels enigmes, del seu sentit i del seu motiu. I, contemperat al cas, va desdoblegar una camisa en què a penes van quedar arrugues: va aparèixer quasi impecablement planxada, i li va embolcallar el tronc i els braços una tela impol·luta, dòcil i suau. Amb uns confortables pantalons de pana va enfundar-se les cames, després de posar-se uns generosos mitjons que pujaven gairebé fins als genolls. “Això sí que està ben anomenat —se li va acudir llavors—: mitjons, i no el que porten les dones i de què, tot i arribar fins al capdamunt de les cuixes, en diuen mitges, quan n'haurien de dir enteres”, i, de resultes d'aquella nímia agudesesa, un somriure ufanós li va aflorar als llavis, perquè mai no s'havia vist ni tan sols mínimament esquitxat per la purpurina de cap tipus d'enginy verbal, mai no havia estat en absolut un home d'ocurrències.

En calçar-se, va notar la pell de les sabates blanenca i protectora, i les soles amb un agradable punt de flonjor... I el fluid sentiment de mudança, de conversió, que, transcendint ja desconcertantment les percepcions sensorials, l'embargava i anava fent-se sòlid a l'influx d'una evidència: que el seu univers particular estava assolint un grau d'excel·lència impensable per a un home com ell i tal vegada per a qualsevol dels humans. Aquesta evidència, però, es revelava mitjançant un procés tan extravagant que, lògicament, l'hauria d'haver no només incomodat, per mera incapacitat cognoscitiva, sinó també espavorit, per l'anguniós recel que provoca la ignorància; tanmateix, el plaer que experimentava en aquella metamorfosi era tal que l'inhibia fins i tot de plantejar-se buscar alguna possible malícia a l'entrellat del prodigi. L'essència d'aquell auguri —perquè ell, en el fons del seu desconcert, entenia tota la qüestió com un manifest d'aquest estil: una mena de disposició augural, encara que no pogués ni tan sols intuir-ne la referència— actuava sobre la seva ment com el més calmant, benèfic, satisfactori i portentós dels fàrmacs.

Quan va obrir la porta al món exterior, la ciutat va passar també a formar part de l'esbalaïdora i, pel que semblava, indeturable mutació, i no hi va desentonar en absolut. La façana, vella i esclovellada, malmesa pel temps i l'abandonament, de l'edifici que s'alçava davant de casa seva, se li mostrava decorada amb una àmplia varietat de pàtines i relleus que semblaven dissenyats per una mà heterodoxament, però encisadorament, artística, i el seu color dominant havia deixat de ser un miserable gris pena per esdevenir un de perla, elegant i ple de matisos. I en els soferts plàtans urbanites, amb les bases dels troncs encerclades per unes reixetes que aquell dia lluien, als ulls d'ell, brunyides sobre un fons d'humitosa terra neta, va descobrir un ric ventall de verds, ocres, argentosos i ambarins que mai abans no havia apreciat.

Al carrer, acabat d'escombrar i regar, encara no s'hi veia ni una ànima. Va caminar fins a la cantonada, i en l'amplitud de la cruïlla li va arribar l'alè extraviat d'un aire pur i impròpiament muntanyenc. El va aspirar, abandonat al mirífic context taumatúrgic, mentre travessava, i aleshores, hauríeu dit que per art de màgia, va sorgir la furgoneta: barbàrica, rugent, com un rinoceront encabronat, com una fúria desbocada i letal. Va sucumbir ja un instant abans de ser atropellat. El bram estrepitós del

monstre va sorprendre tan brutalment la seva desprevinguda serenitat que no va poder suportar la violència de l'escomesa sonora, i alguna cosa va esclatar en el seu interior esmicolant-se com una panna de cristall a l'embat d'una desastrosa maça. I quan es desplomava, romput per dins, li va arribar l'esfereïdora agressió corporal: de primer, envestit; després, atrapat i arrossegat, i, finalment, gitat pel darrere de la bèstia mecànica enfollida, remarcada l'escena entera pel renill macabre d'una frenada tardana i inútil.

Però, passat un moment d'una insonoritat profunda i desolada, i d'una inversemblant dilatació malgrat la seva fugacitat —com si hagués estat una fugacitat a càmera lenta—, el caràcter estètic de l'inextricable procés es continuava manifestant: el cos de l'accidentat va quedar estès decorosament —tot i l'estropell de la seva indumentària— a la banda de la calçada on ja apuntava el sol, sense traumatismes aparents, amb el cap recolzat a la vorada i les mans damunt el pit, com si dormís un plàcid son després d'haver-se-li recompost el cristall anímic fet miques en el pròleg del sinistre. Només la incongruent veta de sang que li rajava d'una orella delatava el fatal desenllaç del succés.

La furgoneta havia quedat aturada al bell mig de l'encreuament. A través de les llunes de la cabina, a l'interior s'hi podia veure la figura d'un home aferrat amb les dues mans al volant, encara paralitzat per l'esglai. Per efecte de la frenada i els consegüents contracops del material transportat, s'havien obert les portes del darrere del vehicle, i unes grans cistelles de plàstic —d'un balsàmic color blau anyil—, en bolcar-se, havien enviat carrer avall desenes de brioixos rodons i daurats. Envaïa l'ambient una aroma cordial, domèstica, dolcenca i apetitosa de pa de comí.